

K7/C71

120000868335

Като ср. учеб. Кр.

СТАРИТЕ СГРАДИ РАЗКАЗВАТ

7
K 071

Средно общообразователно
училище за европейски езици
"Свети Константин-Кирил философ"

Старите сгради разказват

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868335

Русе
1997

444562

52

1997
12

K-72

Къщата на Калиона

Ценица Радева XI^б клас

Бе ранен следобед. Един лош вятър кацна на кея и разроши листата на кестените. Бетонната сграда с надпис "Дискоотека" гръзко го изгледа и отново потъна в самотоволното си невзрачие. Тя знаеше, че след няколко часа малката уличка ще стане много по-оживена; че стените и ще забибрират от музиката и танците на младежи, които ще се втурнат в дружелюбно разтворената ѝ паст...

Отстрани, долепена до мощния гръб на дискоотека и сгушена в сянката ѝ, стоеше малка бяла къща. Старинните ѝ прозоречни рамкибяха тъмнокафяви и изглеждаха топли като тлеещо въгленче. Вятърът втреничи любопитните си очи в срамежливата и някак достолепно смълчана постройка. Отпред бе вдълбан, врязан в гърбото на ниската порта, надпис: "Дом на градския бит". Вятърът крадливо се огледа, пристъпи тихо и натисна с гузни, въздушни пръсти бравата. Беше заключена. Той провря невидим юмрук между дъските и след миг... Някакъв странен моментен порив на съвестта му го спря. За първи път му се случваше. Той седна унило на стъпалата и потърка слепоочията си. Изглежда имаше температура. Спусна клепки и се унесе, забравил, че бе решил да обрули всичките кестени по крайбрежната ивица...

Тогава, в просъница, усети нечия хладна ръка на челото си. Лъхна го лек ориенталски парфюм и той си спомни.

*

В лято 1865-то от Христа, по заповед на Мидхат паша започна строежът на нова къща - гвукатова, с изглед към Дунава. Сред русчуклии се понесоха шушукания - това е подарък за заложницата на пашата!

След известно време слуховете затихнаха.

В един ранен следобед управникът на Дунавския вилает седеше на

балкончето и замислено слушаше неравномерния пулс на реката. Сега, след пролетните гъждове, тя бе по-зелена и пълноводна от всякога. Русчук също изглеждаше някак тревожен, разбунен като стадо овце, вироглаво решили да не дават повече от вълната си. Раята вече не искаше да се подчинява, изплъзваше се от здравата му ръка... Ето и тази гяурка - ако и да не е българка! Та за кого бе построил той къща, пук, почти до самия бряг, толкова бяла и красива, с тъй изящна наредба? Бе поръчал да я изидат най-харните майстори само заради нея. А тя, тайнствената гъркиня, на която я бе подарил, за да стане място на любовните им срещи, му се изплъзваше...

В последно време не искаше да го вижда, криеше тъмните си очи - сякаш чувствуваше закъсняла вина, че изневерява на съпруга си, пруския консул. Той си спомни разходката им преди два гена. Бяха ходили извън града, в Нюмине чифлик. Неговата гържанка - макар че тази дума не ѝ подходеше, едва-едва го поглеждаше. Смееше се към небето, към пролетните гръвчета, но от него отвърщаше поглед - нежелу беше прокажен!...

Митхад паша увеличи натиска на пръстите си върху тесния парапет. Що за дявол, що за жена беше тази гяурка? Как бе успяла да го заплете така? Ето, и сега закъсняваше. Заслужаваше жива да я изгори! Но беше хубава. Невъзможно хубава - самото ѝ име го подсказваше - Калиопа. Когато той я поиска, макар и омъжена, тя не можеше да не отвърне на страстта му. Сгържана, както винаги. Но нещо разяждаше младото ѝ сърце - а и неговото, защото никога не успяваше да разбере за какво мисли тя. Колко часове прекарваше, седнала на чардака, леко и капризно докосвайки струните на цитрата си, стройна и малко превзета. Погледът ѝ се рейваше далеч над мъгливите брегове, а устните ѝ мечтаеха за любов. Не за неговата любов, турчинът бе сигурен в това. Дали не ставаше нещо между Калиопа и някай от приближените му?

Внезапно той се изправи и погледна решително калдъръмената градинска пътека. Не, той, управникът на целия вилает, човекът, на когото Високата порта гледаше тъй благосклонно, нямаше да допусне

една жена да му се подиграва - и то една неверница!

“Хвана ли я с някого, ще ги убия и двамата!”

Той сграбчи с гневни пръсти сахана с недокоснат рахат-локум, който бе донесъл за Калиопа направо от Цариград, и го хвърли на пода.

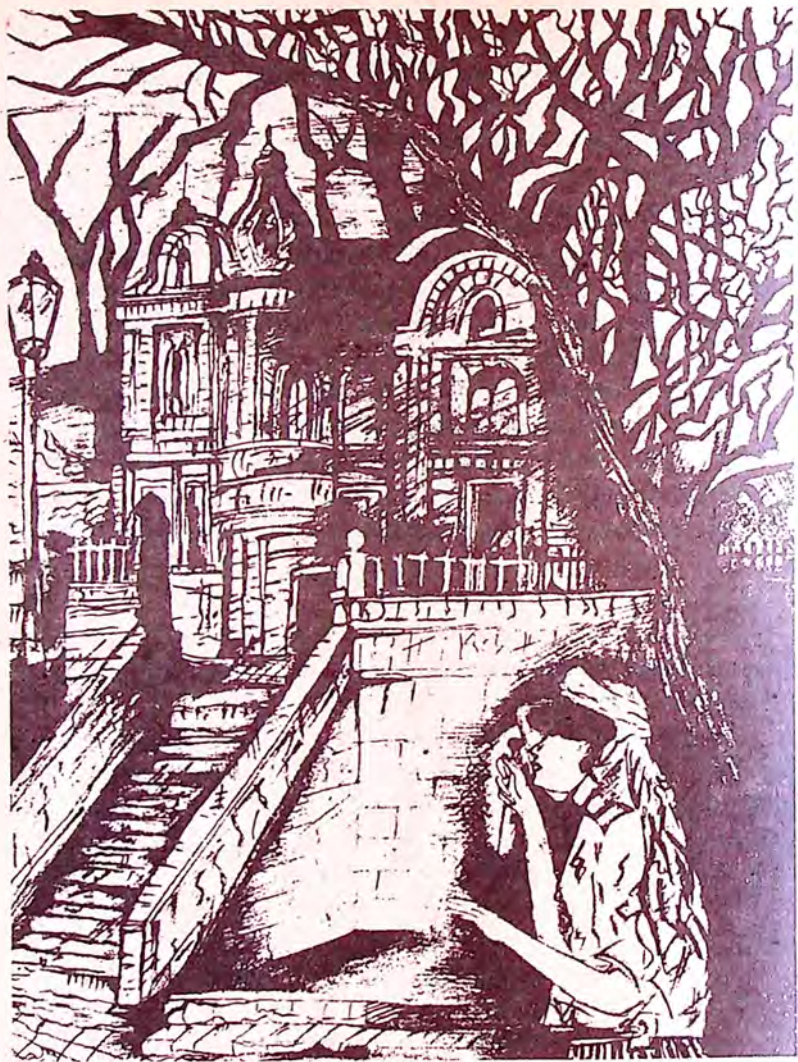
*

Вятърът се събуди разплакан. Хлипайки, извърна глава към бялата къща. Вече се свечеряваше и само тя светлееше като призрак - призракът на Калиопа. О, да; той си спомни какво се беше случило. Хубавата гъркиня бе обикнала оргинареца на Мидхаг паша - и турчинът не бе се поколебал да изпълни закана си...

Дунавът синееше. Един румънски комин пускаше хлорни отрови, а вятърът зъзнеше от вечерния хлад. Страшна история за любов и ревност се бе разиграла тук, в мъничката къща, която навремето бе изглеждала като палат в очите на бедните граждани. По-късно, след 1885, я бе купил Стефан Камбуров, бяха я предавали от ръка на ръка неговите наследници... По пода, който помнеше леките, танцуващи стъпки на Калиопа, се бяха развихряли нощни гуляи...

Сега - миниатюрен музей - къщата спеше, студена и забравена. Но вятърът знаеше каква драма бе заключена в нея. Дали нямаше да се повтори тя някой ден?...

По асфалта се чува точетата. Той изплашено литна и потъна в трепета на кестеновите листа. Долу вървяха момче и момиче, обути гънки, смееха се и разговаряха. А на няколко крачки след тях ги следваше младеж с ревнови очи и разкрито тъмно лице. То имаше цвета на пясък... или на разбит глинен сахан...

Ева Петрова Първанова, VIII^б

Старите сгради разказват

Росица Венциславова Илиева

“Истинските градове”, казва Серафим Северняк, “са като хората: имат свое лице, своя съдба, свой характер, свой дух”. Старите сгради в центъра на Русе с прекрасната си архитектура оформят облика на града, правят го забележителен и неповторим.

Най-голямата и красива сграда в централната част на Русе, построена по проект на австрийския архитект Гьорг Ланг, е Доходното здание. Тя е венец на дългогодишния духовен възход на будния пристанищен град. Това изящно творение на архитектурата става символ на града, за дълги години стожер на интензивния културен живот. В сградата на Доходното здание се установява Градската библиотека, която за кратко време се превръща в едно от най-богатите книгохранилища в страната. Театралният салон дава възможност за бърз възход на театъра. Музикалните прояви също намират свой постоянен дом. Тук се провеждат общоградски събрания, сказки и лекции.

Строежът на Доходното здание е вълнуващо събитие най-вече за самите русенци. Издигането на първия русенски театър е плод на трайни народни стремежи към култура и духовно възвисяване. Строежът на този грандиозен дом на културата обединява чувствата на всички граждани и ги кара да забравят всекидневните си ежби в името на общото благо.

Когато сградата е издигната и скелето смъкнато, тя изведнъж засиява със своята каменна белота и бароково великолепие. Градът разбира, че се е отърсил завинаги от своето ориенталско минало.

Друга сграда от архитектурното наследство на Русе е Княжеският дворец. Тя е проектирана през 1881г. от австрийския архитект Фридрих Грюнангер и е построена през 1882г. Дата, която е отбелязана върху челната фасада с римски цифри. На оригиналния архитектурен план е записано, че е “Здание на русчушкото окръжно управление”. Това е една

от първите големи обществени сгради в България по онова време. Върху фасадата ѝ е поставено името на Александър I.

Княз Александър I госта често отсяда в Русе, в двореца на улица "Княжеска", наречена така в негова чест. Тази сграда по-късно става Девическа гимназия, а днес в нея се помещава Кукленият театър.

Известният български архитект Никола Лазаров проектира през 1911г. една интересна като силует сграда в Русе. Тя е предназначена за основаната през 1891г. Русенска търговско-индустриална камара, която заседава с тези в София, Пловдив, Варна и Бургас и има големи заслуги за стопанското развитие на страната. Сградата на русенската камара има сходни черти с Варненския театър. Средното цилиндрично тяло завършва с купол и часовник. Фасадата е в стил модерн (фен дьо сиекл) с барокови елементи. Предверието е елипсовидно фоайе с представителна вита стълба и кръгла зала. Централната врата е красива оформена с метална розетка с два венеца от дълбоки листа и жълъди, както и меркуриеви криле. Днес в сградата на търговско-индустриалната камара се помещава централната библиотека "Любен Каравелов".

Към богатия фонд на русенското архитектурно наследство се числи и сградата на Русенската мъжка гимназия. Тя се слави не само с нейните преподаватели, но и със създадените в нея сбирки и кабинети с музейна ценност. Археологическата сбирка в гимназията е основана през 1904г. от учителя Х.Шкорпил, под името "Исторически музей при реална гимназия "Княз Борис". Археологическите материали са подредени и групирани по епохи. Предисторическата епоха включва материали от кремък и пръст, фрагменти с вдлъбнати, врязани, релефни и смесени орнаменти. Колекцията от римската епоха е от съдове, лампи и фибули. По-малко са материалите от тракийската епоха и Средновековието, затова пък фондът от старопечатни книги е богат. От периода на Османското робство са кремъклияките пушки и грузи оръжия, изложени по стените на музея. Към 1930г. Нумизматичната сбирка съставлява 1500 броя римски, византийски и български монети, а библиотеката към гимназията разполага с 410 тома специализирана литература.

Старите русенски сгради, към които принадлежат Сметната палата, френският пансион "Нотр Дам" и още много други, ни карат да почувстваме духа на отминали времена и да се гордеем, че сме русенци.

Петя Бонева, IX^a

Старите сгради разказват Моят Русчук

Гергана Павлова

Разсъмва се. Слънцето започва своя път по Голямата река.

Потъвам в нейната тишина.

И градът е тишина.

В двете тишини, събрани заедно, долавям шепот.

Великата река ми казва нещо. Да, да чуя тишината на извечното начало.

Като жадна лунатичка тръгвам по перваза на миналото на този град. Следват ме причудливи отражения на островърхи къщи.

След толкова години самота, дойдох да помълчим, Река, и да си спомним онези малки кръчми край брега, гостилници и кафенета, някои построени на колове и навесени над водата.

Хиляди неща ти напомнят за Русчук, нали?

Шивашки ателиета и магазини за шапки. Граждани с гарсонетки и тесни панталони въртят педалите на английски велосипеди "Суифт". По новия паваж преминават елегантни русенски файтони, лъскаво черни, с блестящи бронзови фенери. Могат да се видят и елегантните карети, модно ланго и онези стари, затворени, каляски тапицирани с червено кадифе, през завесите на които крадливо поглеждат млади дами.

Балните салони, дамите, облечени в скъпи тоалети, дългият шлейф на бяла копринена рокля, поръчана от Виена, и ароматът на парфюм, примесен с някакво тайнство.

Говори тишина, аз те слушам.

Вървим из улиците на Русе, а ти казваш Русчук.

Заради тежката бронзова брава на входната врата, заради ветропоказател някакъв или заради скулптурен каменен монограм на изчезанала вече фамилия, а може и заради дяволски усмихната кариатида...

Посланието на хората, които са живели сто години преди мен,

трябва да се разчита внимателно. Уроците на стария Русчук са много. И неговият гражданин се е стремил да изпревари времето - него са го мамели по-далечни хоризонти. Той е умеел да се радва на онова, което разхубавява живота и обогрява човешкия дух, прави го по-светъл, по-възторжен. Защото истинската цена на човешкото битие е в това да умееш да обогряваш духа си в бистрите струи на красотата.

Сякаш магьосник е размесил различните архитектурни стилове и аромати. Старата русенска архитектура привлича с топлотата и празничността си, с изразителната линия на своите разнообразни профили. Простота и симетрия на ренесанса, стремително извисяване на готиката, барока, ампира, сантименталния сеценцион. Могат да се видят всички стилове, сдобрени и усмихнати.

Това е магията на този град, който има своя история.

Шепотът идва от малка, бяла къща, разперила покрив на самия бряг на реката. Личи си, че е строена от български майстор. Стилът е възрожденски, но с влашко влияние. Отварям тежката гъбова врата. За миг зървам края на дълга копринена рокля, чувам шума от фината материя, сякаш криле на ангели се докосват. Опива ме ароматът на непознат парфюм.

Аз съм в къщата на Калиопа. Така я знаят русенци. Строена през 1865-1866 година, когато Русчук бил столица на Дунавския вилает. Къщата принадлежи на Мария Калиш, съпруга на пруския консул Калиш, която русчуклии наричали Калиопа. След Освобождението е закупена от русенския търговец Камбуров. През 1886г. той извиква от Букурещ художник-стенописец, за да изпише на втория етаж стените и таваните, така, както е било модерно тогава в Европа.

Сега къщата на Калиопа е Етнографски музей и илюстрира връзките на Русе със страни от западна Европа и европейския облик на русенци отпреди сто години.

Отпускам се в една софа от орех, с дърварезба. Готова съм да слушам. Почти се унасям, но...

Да, шепотът. Той ме измъква навън. Около мен се носи ароматът

на парфюм и на онова отминало време.

Пак съм по улиците на някогашния град. Появяват се сергии с различни видове халва, сандъци с портокали, лимони, фурми, рошкови, стафиди, смокини. Привечер е и светват уличните фенери. По главната улица потича пъстрият поток на карнавала. Притичват коломбини, арлекини, над тълпата се носят огромни митически чудовища, крачат на кокили циркови смешници.

Сън ли е или шепот е гласът на Елиас Канети? Големият европейски писател си е спомнял ярките карнавални сцени в Русе от своето детство. Неусетно съм спряла пред неговия дом. Масивна къща от излечени червени тухли.

Край мен минава малък файтон, теглен от понита и каран от момче, облечено в атлазени шалвари, с огромна пъстра чалма на главата. Голямата атракция на града някога.

Хуквам след него.

Отлети от чугун феерични огради, колони, бронзови и мраморни статуи и фонтани. Ето къде спря малкият файтон. Украсени покриви и фасади с всевъзможни декоративни хумери, картуши, гаргуни, монограми и ветропоказатели. Каква разкошна градина с екзотични растения! Ще и завидят дори цветята на малката Ида...

Къщата е на търговците братя Симеонови. Става ясно, че деловият русенец обича пищната тържествена празничност, той желае неговият дом да бъде малък дворец, да приема гости. За това, може би, през деветдесетте години Карло Франческони, рисува по таваните и стените на къщата на търговеца Георги Маринов лебеди, грифони, пейзажи, алафранги. Сега тази къща е Клуб на дейците на културата, но духът на Виена и Флоренция все още се усеща.

Чувам шепотът на Рекама.

По улиците и площадите на стария град плисва искрящите си струи вълната на голямата европейска култура. "Доходното здание" е един от дванадесетте национални паметници на културата в Русе. Заема важно място в стопанския, културния, обществен и политически живот на

русенци.

Слънцето приключи своя път по Голямата река.

Усецам леката прохлада откъм реката.

Шепотът затихва.

Тишина.

Слагам късче Андерсенова приказка в джоба на паметта си. Слагам извечното начало на този град. В мен е тишината на старите сгради, криещи толкова гласове в себе си. Пренаселени със светове от няколко епохи, те са най-истинската приказка. Като счупен пейзаж от детството.

Ако джобовете на паметта се изтъркат и го загубя?

Едно дете ще го намери и ще си направи приказка.

Ще му помогне Великата река.

С тишината си.

С онзи шепот от двете тишини.

Нейният и на старите сгради.

Къщата на Калиона разказва

Полина Димитрова Димитрова

-Пак вали... Канките по стъклата приличат на сълзи... Плачеш ли?

-Тъжно ми е, Щурчо.

-Защо? Всичко тук е толкова красиво!

-Омръзна ми от вещи. Предмети, които напомнят, че някога някой е живял. Някога, но не и днес. Къде са хората, които са използвали всички тези прибори и изящни съдове? Може би млада дама е получила ето това чудно колие от любимия си. Сигурно са ѝ завиждали, а тя е била горда и безкрайно щастлива... Представяш ли си притеснените младоженци и усмихнатите кумове, облечени в тези смели за времето си облекла...

Сега всичко това е подредено във витрини, с табелки и поясняващи надписи... Носи спомена за едно съществуване, но не и самия живот.

Сигурно си чувал и многобройните легенди за мен. Легенди, които разказват за влюбения в Калиона Мухамат паша, който ме построил за нея. Стара съм, не помня вече всички истории, зная само, че са митове за красотата и любов. Митове...

А днес съм толкова сама.

Повече обичам втория етаж, защото е съхранил някакво странно въшебство и уют. Зная, че не е истина, но все имам чувството, че ей-сега стопаните ще се върнат в очакващия ги дом. Нежна ръка ще погреди разбърканите нотни листа и ще помилва пожълтелите от тъга клавиши на рояла. После в спалнята ще изгладят гънките на леглото, които също подсказват човешко присъствие. Все мечтая някой да се движи тук, да докосва и съживява, да ми подари дихание.

Тихо! Не чуваш ли нечий стъпки по стълбите? Може би така ми се струва. Не, ето отново същия шум! Сигурно гостът бе спрял да се полюбува на чудния стенопис, сега вече е тук, влиза. Виждаш ли го? Аз не: стара съм и е тъмно, но усещам присъствието на млада красива жена. Познаваш ли я? Виж я! Да не би да е изящната Калиона, дошла да потърси

топлината на спомена? Тихи стъпки... Отпраща се към музикалния салон. Замълчи, Щурчо! Ти ми пееш всяка вечер, искам днес да послушам нежния плач на цитрата. Замълчи! Да не би песента ти да плени странния посетител и той да се откаже от магическия звук на ламперната.

Тя отива към джамала, остава там няколко мига - трудно е да сгрееш мислите си. Колко пъти и аз със се опитвала да прогоня с топлина тъгата...

Вече е в другата стая. Недовършена мечта стои при шевната машина. Сякаш някой е извикал домакията и тя, изоставила шиеенето, никога повече не се е върнала. Какво ли си е мислела докато работи? Излата е пришила към плата светлите нишки на някакъв блян. И те все още чакат някой да продължи започнатото. Дали нашият гост ще го стори? Не, отправя се към старата маса. Поднос и чаши за ликьор очакват някого. Но ако това е Калиопа, дали трябва да се чувства като домакия: да ги почисти от праха на времето и да поднесе с тях и мила усмивка. Или ще бъде гост, очакващ появата на собствениците?

Като че ли дори не забелязва приборите. На масата има нещо интересно: албум със снимки. Тръпнеща, ръката разлиства жълтите страници: избледнели фотоси, наивни надписи... Странно, те винаги успяват да гарят на душата оная топлина, която все не достига, когато застанеш до джамала.

Хей, къде отиваш? Лош спомен ли събудиха у теб предметите и снимките? Почакай!

Чудно, нали... Неща, които сме обичали; мигове, в които сме били щастливи... А споменът за тях кара нещо да боли и пари.

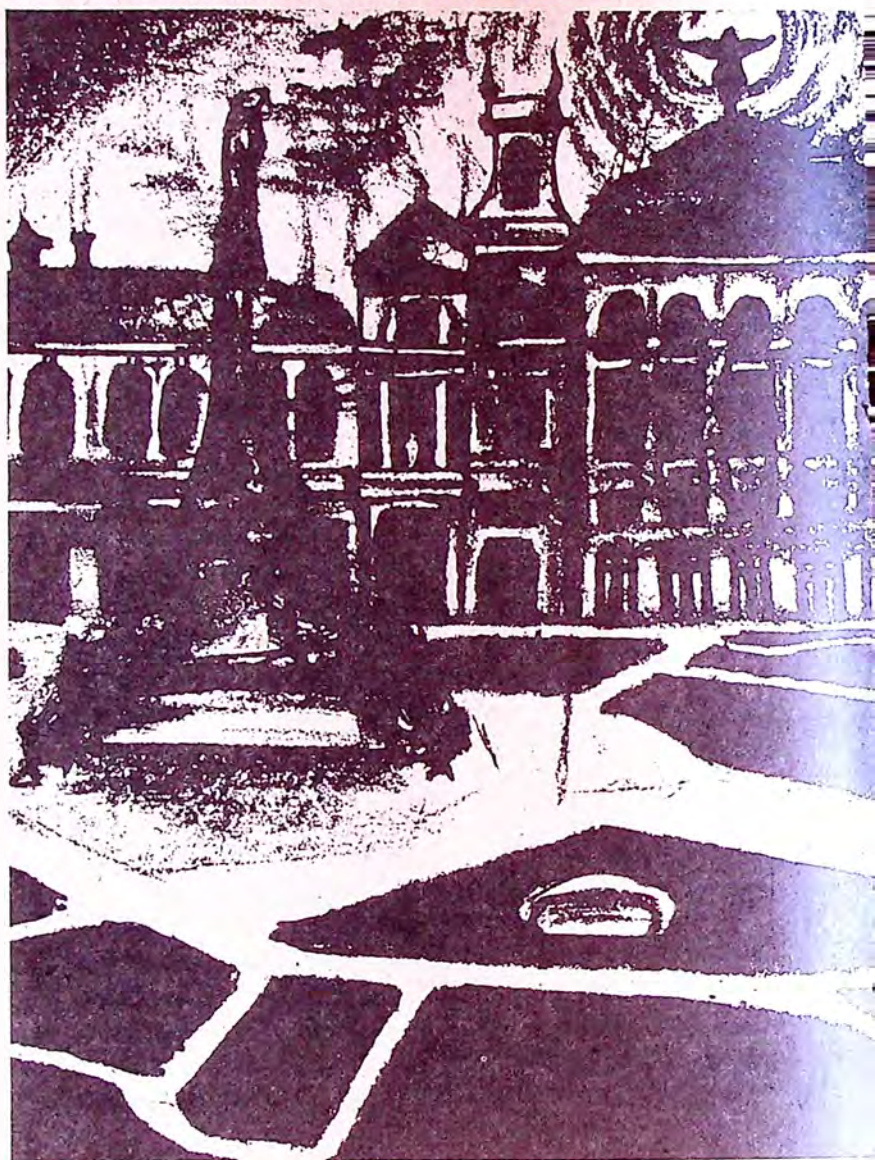
Пак останах сама.

-Как сама, аз нали съм с теб.

-Какво беше тя? Сън? Мечта? Вигение?

-Не зная. Ще ти попея малко... Пак ли плачеш?

-Не, този път плаче само гърджът.

Лидия Мартинова Терзиева

Старите сгради разказват

Цветя Цонева Пб

Тухлите се првят от глина, а къщите се правят от тухли и интелект!

Вървиш по малката улица, заобикаляйки жилищните блокове, и виждаш стара къща. Тя стои самотна между всички тях, някак различна и забравена. Била е разкошна и голяма, кипяща от живот, с пищна градина, в която сега са оставени прашни щайги, изпочупени плочи и ръждясали прибори.

Такива къщи не са рядкост, те са навсякъде и са спомен за някогашния "малък Букурещ". Те разказват за мечтите на нашите баби и спомени на нашите дядовци, предизвикват усмивки и сълзи. Защото е жалко, били сме най-европейският град в България, с недвиждани дотогава борджори, тротоари, улични фенери. Известните архитекти Едуард Винтер и Удо Рубау са ваяли града. Улиците били покрити с "марсилски калдъръм", донесен чак от Франция. Брилянтните фасади се били украсени с големи каменни стълби, колони, балкони, фризове и орнаменти. Били са боядисвани в различни цветове и така красотата била пълна. Оформяли са се мансарди с малки балкончета от ковано желязо, с кули и резбовани масички, на които господата са играли шах, а дамите са бърбтели. Сега тези стари сгради се рушат пред погледа ни - бавно и сигурно.

За съжаление много от богатите къщи отдавна ги няма, но всички бисери на архитектурата имат своята история, имат своите тайни, имат своите "скрити съкровища". Ти трябва само да се заслушаеш, за да чуеш какво ти разказват.

Кръговрат

Петя Абрашева 10а кл.

Сгради от нечие трескаво минало,
мили останки от нечий груг свят,
втели в снагите си чувства изстинали,
скрили под стрехите стария град.
Сгради с духа на предците закърмени,
живо разказват за минали дни.
Робство... тегоби и плач през годините
в техните сенки все още личи.
Знаят те тайни, умело прикривани,
плахо загатват за чужди съдби.
Пазят следи от гъжда неизмивани,
пазят завета на нашите деди.
Носят духа на отдавнашни истини,
търсят неща, неоткрити до днес.
В тях се оглеждат неболно пречистени
нашата съвест и нашата чест.
Сгради, от време и мъка изстинали,
русенски спомену тихо мълвят.
Те ще разказват и нашето минало,
скрили под стрехите днешния град.

6.04.1997г.

Приказка без край

Ася 10^a

Беше лятото на 1996г. Пред внушителната сграда на концертно бюро в центъра на Русе стояха група туристи и гледаха с възхищение това творение на възрожденската ни архитектура. Привлечена от приятния глас на екскурзовода, аз се приближих и чух следната легенда за сградата:

- Доста отдавна, в началото на нашия век, живяла една банкерска дъщеря. Баща ѝ, един от най-богатите и видни русенци, притежавал Първата частна банка в града Банка "Гирдап", пред чиято сграда се намираме сега. Момичето не блестяло с хубост, но било чаровно, чувствително и много гордо. То било влюбено в един младеж, чиновник в банката на баща ѝ. Младият човек отначало не ѝ обръщал внимание, но след като разбрал коя е, започнал упорито да я ухажда. Дълго време те се срещали тайно, тъй като девойката знаела, че баща ѝ няма да ѝ позволи да се омъжи за човек с толкова ниско положение в обществото.

Ала любовта гала на младежа сили и увереност в собствените му способности и за кратко време той успял да получи повишение в службата си и поискал ръката на възлюбената си. Бащата на момичето, човек издигнал се от низините до върха на обществото, уважил молбата на младия мъж, като сметнал, че е достатъчно умен и способен, за да напредне още в работата си, и достатъчно влюбен, за да направи дъщеря му щастлива. Не след дълго младите се оженили. Разбирали се, уважавали се, съпругът откликвал на всяко желание на жена си. Бащата повишавал зет си, докато той не станал вторият човек в банката и му завещал всичко с увереност, че той никога няма да напусне дъщеря му.

Скоро банкерът починал, а зет му зял неговото място в банката и с твърда ръка управлявал нейния капитал от пет милиона златни франка. Ала отношението към съпругата му се променило. Дразнел се от всяка нейно действие, подигравал ѝ се или се ядосвал за грехолюбии, често не се

прибирал у дома си. Най-сетне един ден ѝ заявил, че иска развод и не може да живее вече с нея. На въпроса ѝ защо е променил чувствата си толкова бързо, отвърнал, че това са истинските му чувства, че никога не я е харесвал, а се е оженил за нея само за да наследи банката. Сега, когато баща ѝ бил мъртъв, а достъпът до банката - осугурен, тя вече не му била нужна. Дълбоко наранена и унижена от тези думи, жена му го проклела да умре още същия ден, а духът му да кръжи над банката, търсейки начин да влезе в нея, но да не може да го стори, докато часовникът на покрива ѝ не удари дванадесет. А самата сграда - причина за нещастieto ѝ, младата жена проклела да се руши постепенно, да бъде възстановявана, но пак да се руши и така докато духът на съпруга ѝ не влезе там. Всичко се сбъднало. Мъжът бил блъснат от един файтон и умрял на място, а през 1913г. в сградата избухнал пожар, който унищожил горния етаж. Тя била възстановена, по-висока и устойчива, но след 40-те години на нашия век поддръжката ѝ била изоставена и затова някогашната разкошна фасада днес е в това жалко състояние. Колкото до часовника - той също не бил отминат от клетвите на някогашната си господарка, която го обрекла да спре завинаги. От деня на нещастieto той не е отброявал дванадесет удара, а стрелките му са застинали, показвайки постоянно 11 часа и 10 минути.

Така че за съсипеването на тази прекрасна сграда не са виновни собствениците, просто съдбата ѝ е такава! - заключи екскурзоводът с приятния глас и туристите поеха по-нататък.

Помислих си, че най-важното нещо в живота ни става възможността да намерим оправдание за немарата и безразличието си. Разрухата на една сграда е родила легенда, красива приказка, която нежно люлее съвестта, но не освобождава от отговорност...

Туристите отминаха, коментирайки оживено разказаната история.

Остана сградата - със следите на отколешна хубост и замлъкнал часовник.

Есен е

Деница Радева XI б кл.

Пороят се лее по лътящите улици.
Тъжни и мокри, те чувстват колите,
които се гонят по асфалтните ивици,
престорено гневни, а скрито - увили.

През листата разкъсани, тихичко шепнещи,
с ромон се сипят гъждовните капки.
Сякаш гърветата с клюмнали клони
плачат нечуто: "Замина си лятото".

В комините пушещи сбират се гълъби
сгушват в перата си морни глави,
като че ли тайни агенти на зимата,
с първия студ неусетно дошли.

Няма цветя, няма струи фонтанени,
палав бяг, слънчев смях, мирис на прах...
Някой открадна, уби, взе ми лятото,
пъстрото, чудното в сиво заля.

27.10.1995г.

Людия Мартинова Терзиева

Любовна глупост

Акацията цъфнала е. Май е.
Гугутките на нея всеки ден
заливат се във песни и задевки.
Отдолу котаракът, настървен,
ги дебне тихо. Мисли си навярно:
"Ще има обед и за мен!"

03.05.1996г.

От блатото в небето

Една малка жабка
от гьола изквака
и в лунната нощ взе, че скочи
на цимента пред селската къща.

Препила със блатна вода,
тя забрави
жабока
дома си в камъша.

Луната видя я. Към нея насочи
два медно-сedefени лъча.
Препъна се жабката. Падна. Пак стана.
Закряка, запя, зажабочи.

Зелена от яд, от амбиция пъстра,
тя крастави дълго бърбори,
че време е вече луната да слезе
и ТЯ да изгрее от горе.

Но мъж на цимента пред селската къща
излезе с псувня и лопата,
и с няколко скока, от страх изтрезняла,
тя върна се в мазното блато...

06.07.1996г.

Лъжеща пъстрота

Подари ми една малка гъга,
една малка гъга - да не плача.
Аз съм бебе, не млада жена -
утешавам се лесно, с играчка.

Подари ми бонбони, халва,
натъпчи ме с платени усмивки -
захаросан да стане света,
като приказен филм на Уолт Дисни.

Колко лесно е - маскен парад!
Прег очите си слагам гъгата
вместо домино. В млада жена
тя превръща ме. Бързо пораствам.

Гримът златен чудно блести.
Е, признай си, не ми ли отива?
Петдесет дойче марки платих,
да не вижда очите ми никой.

Ала пъстрата маска - гъга
след парада да смъкна не смея,
че са станали - незнайно кога -
и очите ми пъстри под нея.

14.04.1996г.

Мисли в час

Не може да сме всичките еднакви,
не може чувства, мисли да сплотим.
Дори и заедно стоящи, ний пак
не сме едно, а двайсет и един.

Не може да зачеркне всеки себе си.
Не може сам срещу си да върви.
Дори и често да са ти потребни,
все пак са двайсет, ти пък си един.

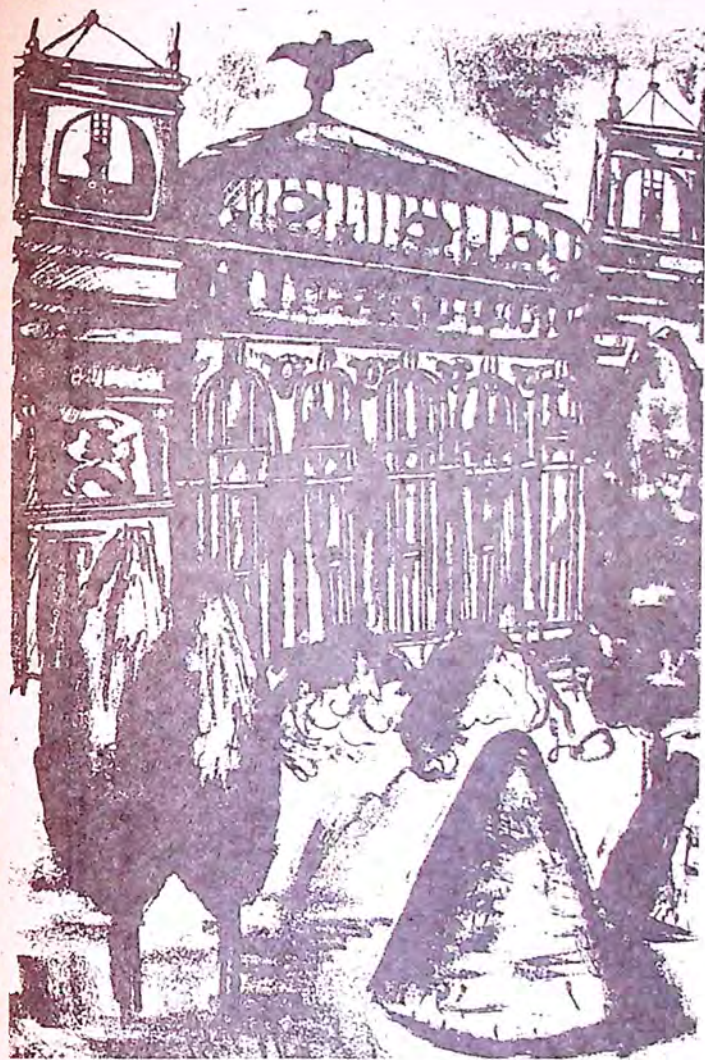
Не искай винаги да те разбират,
когато можеш, ти ги разбери.
Не ги съветвай и не ги възпирай!
И те са двайсет - всеки по един.

Колко малки неща

Колко е малка ръката ми,
а слънцето цяло може да скрие,
да докосва със обич цветята,
дори в чуден венец да ги свие.

Колко е малка душата ми,
а побира вселената цяла;
без крила стига до небесата,
до звездите и до луната бяла.

Колко съм мъничка аз самата,
но отдавна си нещо мечтая:
по-добър да направя света -
светло щастие да му извая.

Лидия Мартинова Терзиева

Азбучник на чувствата

Агония античовешка и аска-
безбрежна, безсмислена и боли...
Вричаш воля, ваеш власт, а
гняв горчив гърдите гори.
Душа, гръзновения, гръзки гуми,
еволуция, епос - екстаз!
Жарка жажда живота жили,
заживяваш задавен в захлас.
Искаш истина, искреност, изгреви;
копнееш красив кръговрат...
ликуване, лутане, лутваш ... и?
многобройни мечти, а мълчат.
Никой, никога, нищо и никъде.
Обич огнена отзвучава - отливи.
Парещ пламък после пак примчи те,
радост - рее се, ровиш реликвите -
спомени - светъл смях, стрък съзла.
Трепнеш: тътен, тревога, тъга.
Утро, унес, усмивка в уста...
Фарс, фиеста, флиртуваш сега:
Храброст, хубост и хищници,
ценност, цвете, целувка - цена:
Чудо! Човеци и чувственост.
Шарена шатра, шосе, широта.
Щур щурец - щъква щастие -
юлски юноша. Юга, юзда и юлар.
Ясна ярост, яд - явен и язвен е!

Раздяла

Сбого, сладко мое, нежно лято,
Разцъфнало в най-топлиите ми дни.
Ти всеки път оставах непознато,
макар да съм те пила със очи.

Ти всеки път си тръгваш уморено
от хорска шумотевица и глъч.
И есен зкламопръста несмутено
разлива врег гъждовната си злъч.

Но аз не бих могла да те забравя,
във дланите си твоя огън взех,
сърцето си в краката ти оставих,
и неведнъж във вярност ти се клех.

Не бих могла със думи да те върна.
Не бих могла дори и със сълзи.
Но щом човек веднъж те е прегърнал,
те пази и в най-студените си дни.

Искам

Петя Абрашева 10^а кл.

Искам своя свят да разбера,
всичките му тайни да разкрия.
Сила да добивам от гъжда,
чистота от капките да пия.
Искам да съм нежна и добра,
слънцето косите ми да слита.
Птици да ме носят на крила,
да ме вдигат близо до звездите.
Искам всеки ден през пролетта
златото на изгрева да срещам,
да танцувам в мрака на нощта,
да ме носят ветрове горещи.
Да ме къпе утринна роса,
да блестя по-ярко от Зорницата,
да съм по-желана от съня,
по-недостижима и от птица.
Искам да се раждам с утринта,
в полунощ да мога да умирам.
Като възлен цяла да горя,
като огън мрака да презирам.
Искам да съм лека като цвят,
грациозна като морска пяна.
Искам да проникна в твоя свят,
длъжна в нищо да не му остана.
И тогава, щом го разбера,
всичките му тайни щом разкрия,
сила аз ще давам на гъжда,
чистота от мене той ще пие.

Людия Мартинова Терзиева

Съдържание

1. Къщата на Калиопи	3
2. Старите сгради разказват	7
3. Моят Русчук	10
4. Къщата на Калиопи разказва	14
5. Старите сгради разказват	18
6. Кръговрат	19
7. Приказка без край	20
8. Есен е	22
9. От блатото в небето	24
10. Лъжеца пъстрота	25
11. Мисли в час	26
12. Азбучник на чувствата	28
13. Раздяла	29
14. Искам	30

